

АГУУЛГА

1. Төслийн товч танилцуулга
 - Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл
 - Байгаль орчны менежментийн тайлангийн гол зорилго
2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
3. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт
4. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
5. Нүүлгэн шилжүүлэх нөхөн олговор олгох төлөвлөгөөний биелэлт
6. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
7. Осол эрсдэлийн менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
8. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт
9. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт
10. Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт
11. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр төлөвлөгөөний биелэлт
12. Орон нутгийн хамтын ажиллагаа
13. Нэгдсэн зардал
14. Хавсралт

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр:

- Каскейд Майнинг” ХХК-ний Сүхбаатар аймгийн Сүхбаатар сумын нутагт орших MV-012328 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Эрвэн хошууны овоо төмөр-цайрын хүдрийн ордыг ил уурхайн аргаар олборлох” төсөл

Төсөл хэрэгжүүлэх ажсахуйн нэгж, байгууллагын нэр:

- “Каскейд Майнинг” ХХК
- Улсын бүртгэлийн дугаар: 9019058053
- Регистрийн дугаар: 5463599
- Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-012328

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:

- УБ хот,СБД, 1-р хороо, Олимпийн гудамж, 9-р байр,
- Утас: 99981302

Төслийн товч тодорхойлолт:

Эрвэн хошууны овоо төмөр, цайрын MV-012328 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн төмөр цайрын хүдрийн нөөцийг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2019 оны 12-р сарын 18-ны өдрийн хурлын ХХ-19-04 тоот дүгнэлтийг үндэслэн гаргасан, АТГИГ-ын даргын 2020 оны 11-р сарын 27-ны өдрийн н/119 тоот тушаалаар төмрийн хүдрийн нөөцийг бодитой зэргээр 71,291.0 тн, боломжит зэрээр 241,602.0 тн, төмрийн овоолгын нөөцийг боломжтой зэргээр 113,254.0 тн, төмрийн баяжмалын овоолгын нөөцийг боломжтой зэргээр 6530.0 тн, цайрын хүдрийн нөөцийг бодитой зэргээр 8930 тн, боломжтой зэргээр 9794 тн, цайрын хүдрийн овоолгын нөөцийг боломжтой зэргээр 12,423 тн нөөцтэй гэж бүртгэгджээ.

Төсөлд ашиглалтын үеийн хаягдал төмрийн хүдэр болон цайрын хүдрийг 3.91% буюу 4685 тн, бохирдол 9.78% буюу 11 717 тн байхаар тооцож геологийн бодитой В зэргийн нөөцийг үйлдвэрлэлийн магадалсан В’ нөөцөд шилжүүлэн тооцсоноор төмрийн хүдрийн үйлдвэрлэлийн нөөц нийт 112 356 мян.тн, цайрын хүдрийн үйлдвэрлэлийн нөөц нийт 14.48 мян.тн байна. Үйлдвэрлэлийн энэхүү нөөцийг олборлохын тулд 127.8 мян.тн хөрс хуулалт хийхээр тооцжээ. Жилд 63 мян.тн хүдэр олборлоно.

- Сүхбаатар аймгийн Сүхбаатар сумын нутагт орших MV-012328 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Эрвэн хошууны овоо төмөр, цайрын ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төслийн ТЭЗҮ-ийг “Прожект майнинг” ХХК боловсруулсан байна.

Төслийн зорилго:

- Нөөцийг иж бүрэн ашиглах, техник технологийн шийдлийг оновчтой зөв гаргах, нөхөн сэргээлт, ажиллагсдын хөдөлмөр хамгаалал эрүүл мэнд, орон нутаг дэд бүтцийн хөгжилд тодорхой хэмжээний хувь нэмэр оруулах

Төсөл хэрэгжих үе шат:

- МУ-012328 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд 5 жилийн хугацаанд хэрэгжинэ.

Төслийн байршил:

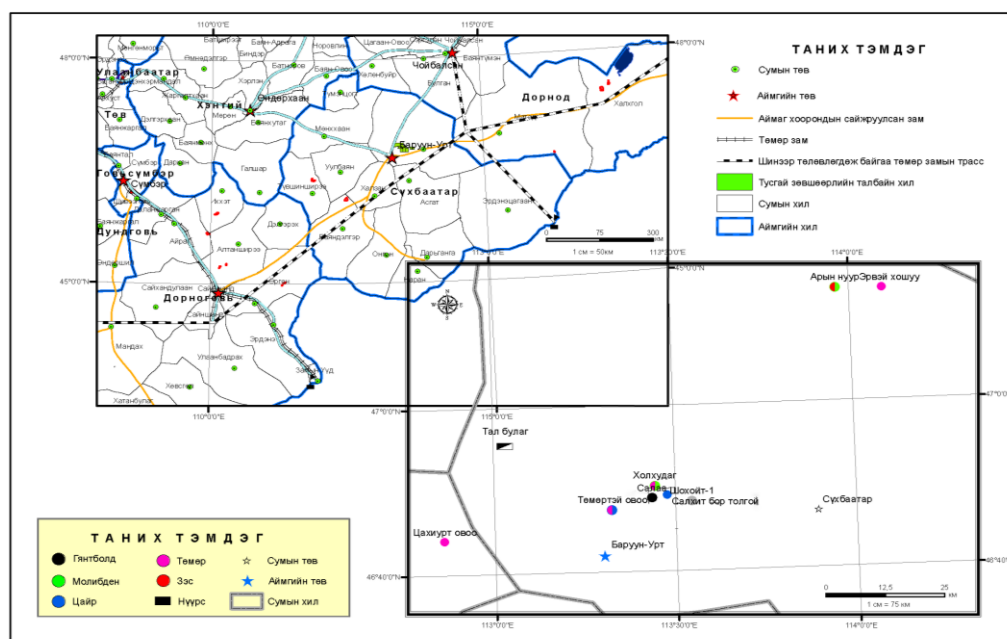
Эрвэн хошууны овоо төмөр-цайрын хүдрийн орд нь Сүхбаатар аймгийн Сүхбаатар сумын нутагт байрлах бөгөөд Сүхбаатар аймгийн төв Баруун-Урт хотоос 110 км, Сүхбаатар сумаас зүүн хойш 54 км, Чойбалсан хотоос баруун урагш 120 км, Хэнтийн Сүмбэр сумыг дайран өнгөрөх мянганы замаас урагш 20 гаруй км, Сүхбаатар-Дорнод аймгуудыг холбосон өндөр хүчдэлийн шугамаас 20 км зайд оршино. Талбайн хэмжээ: 77.75 гектар

Талбайн байр зүйн зургийн нэрэлбэр: L-50-52

Хүснэгт 1. Талбайн булангийн цэгүүдийн солбицол

№	Уртраг	Өргөрөг
1	114° 5' 56.36''	47° 13' 15.82''
2	114° 5' 56.36''	47° 13' 41.83''
3	114° 5' 10.37''	47° 13' 41.83''
4	114° 5' 10.37''	47° 13' 15.82''

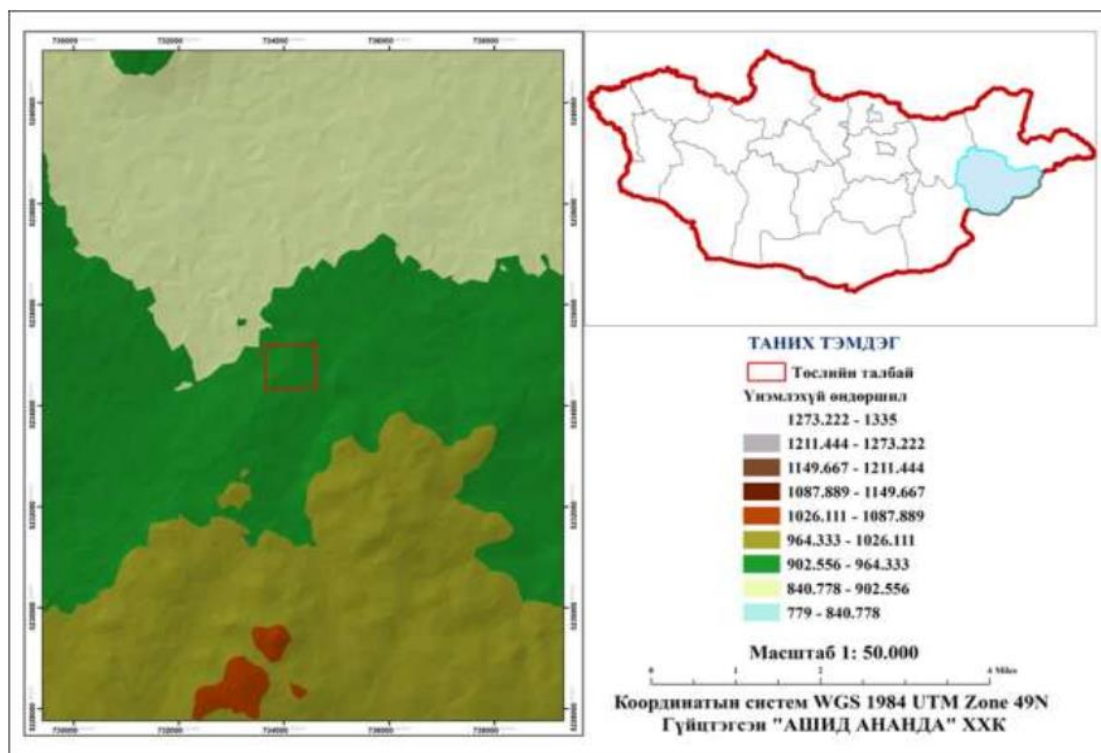
Зураг 1. Төслийн талбайн байр зүйн зураг

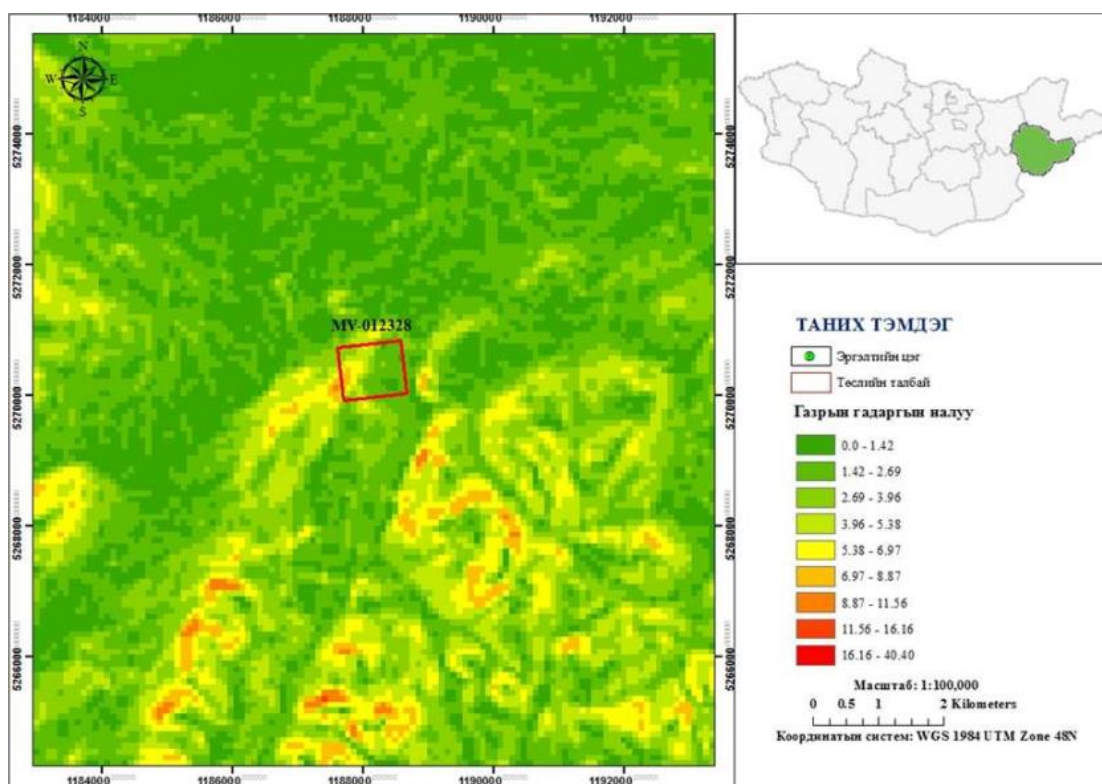
1.1. Төслийн талбайн байгаль орчны төлөв байдал

Ашиглалт явуулах талбай нь газарзүйн байршлаар Сүхбаатар аймгийн Сүхбаатар сумын нутагт орших ба Сүхбаатар аймгийн төв Баруун-Урт хотоос 110 км, Сүхбаатар сумаас зүүн хойш 54 км, Чойбалсан хотоос баруун урагш 120 км, Хэнтийн-Сүмбэр сумыг дайран өнгөрөх мянганы замаас урагш 20 гаруй км, Сүхбаатар-Дорнод аймгуудыг холбосон өндөр хүчдэлийн шугамаас 20 км зайд оршино. Энэхүү төмрийн илрэл нь Төмөртийн овооны цайрын уулын баяжуулах үйлдвэрээс зүүн хойш 80 км, Арын нуурын зэс мольбдений ордоос зүүн тийш 10 км -т оршино.

Газрын гадаргуу: Эрвэн хошууны овоо төмөр, цайрын орд нь Монгол-Агнуурын атираат бүсийн зүүн Монголын геосинклиналь өргөгдлийн буюу Говь-Алтай-Сүхбаатарын бүтэц хэлбэршлийн бүсийн хэмжээнд байрлана. Энэхүү төмрийн илрэл нь Төмөртийн овооны цайрын уулын баяжуулах үйлдвэрээс зүүн хойш 80 км, Арын нуурын зэс мольбдений ордоос зүүн тийш 10 км -т оршино. Уг илрэл нь Дорнод Монголын металагени их мужийн Сүхбаатарын холимог төмөрлөгийн хүдрийн дүүрэгт буюу Арын нуур, Мухар эргийн овоо, Эрвэн хошууны овоо гэсэн хүдрийн зангилаанд байрлана. Эрвэн хошууны овоо уурхайн талбай нь тал хээрийн бүс дахь Сүхбаатар оройтой намхан уул, тэгшэвтэр тал бүхий бүсэд хамаарна. Талбайн үнэлэхүй өндөр 850-950м-ийн хооронд хэлбэлзэх ба хамгийн өндөр уул нь талбайн урд хэсэгт орших Цагаан өндөр (1047.0м), хамгийн намхан цэг нь талбайн зүүн хэсэг дэх Холбоогийн говь (840 м) бөгөөд талбайн ихэнх хэсгийг (70%) тал, хөндий эзэлнэ. Төслийн талбай нь далайн түвшнээс дээш 902.5-964.3 метрийн үнэмлэхүй өндөрт байрлах ба газрын гадаргын хэвгий буюу налуу төслийн талбай нь районд 1.42-6.97 (градус)-т байна. Одоогийн байдлаар олборлолтын явцад ил уурхайн гүн нь 40 орчим метрт хүрсэн байгаа ба нийт 32.6 орчим га талбай эвдрэлд өртсөн байна.

Зураг 2. Талбай орчмын үнэмлэхүй өндөр

Зураг 3. Талбайн гадаргын налуу буюу хэвгий

Усан сүлжээ: Талбайн хэмжээнд усан сүлжээ дунд зэрэг хөгжсөн бөгөөд Төв Азийн гадагш урсгалгүй ай савд багтдаг. Түр зуурын борооны уснаас үүссэн тогтмол нуурууд, гар болон өрөмдмөл худгууд талбайн хэмжээнд элбэг тохиолдоно. Эдгээр худгуудын ихэнх нь техникийн болоод ундны хэрэгцээг хангадаг. Худгийн ундарга 150-800 л/ц хүрэх ба Жавхлант овооны худгийн ундарга 1650-1800 л/ц гэж тогтоосон байдаг.

Цаг агаар: Төслийн талбай нь эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай. Жилд унах хур тунадасны хэмжээ 205-220 мм орчим бөгөөд хур тунадасны ихэнх нь 7,8,9-р саруудад ихэвчлэн уулархаг нутгаар унадаг. Дэлхийн дулааралтай холбоотойгоор талбайн хэмжээнд сүүлийн жилүүдэд жилд унах хур тунадасны хэмжээ 30-50 мм-ээр багасаж байгаагийн улмаас орон нутгаар гандуу болж өвс ургамлын гарц эрс муудаж байна. Жилийн дундаж температур +6.40C, хамгийн дулаан улирал нь 7,8-р сард +350C, хамгийн хүйтэн үе нь 1-р сард -250C хүрдэг. Салхины чиглэл голдуу баруун, баруун хойноос байх ба салхины хурд дунджаар 1-2м/с байх ба хамгийн их салхи шуургатай улирал нь 5-6 сард болдог. Энэ үед салхины хурд 10 м/с-ээс дээш салхилна. Зарим жилүүдэд тухайлбал 2008 онд байгалийн гамшиг болоход цасан болон шороон шуурга 5-6 хоног үргэлжилсэн ба салхины хурд 25-28м/с хүрсэн тохиолдол тэмдэглэгдсэн.

Хөрс, ургамал ба ан амьтан: Хөрсний хувьд говь, хээрийн бор хөрсний бүслүүрт багтана. Хөрс үүсэхэд хур тунадас, салхи ихээхэн үүрэгтэй. Салхи нь хөрсний агаарын солилцоог идэвхжүүлж ууршилтыг ихэсгэснээр хөрс хуурайшихад нөлөөлөөд зогсохгүй хөрсний өнгөн хэсгийг хийсгэж нүүлгэн хөрс эвдэхэд ихээхэн нөлөөтэй. Хур бороо элбэг үед ургамлын бүрхэвч сайжирч хөрсний эвдрэл үүсэх нөхцөлийг багасгана. Тэгш өндөрлөг газруудад бор саарал, саарал хөрс зонхилж, мараалаг борзон хайрга, чулуун хуягаар зарим газраа бүрхэгдэнэ. Хонхор хотгор газруудаар хужир тойром, мараалаг хөрс элбэг тархана. Зарим газруудын ар хормой бэлээр элсэрхэг хөрс зонхилно.

Ургамал зүйн хувьд тал хээрийн ургамал зонхилон ургана. Талбайн хэмжээнд ургамлын бүрхэвч сайн хөгжсөн бөгөөд говирхог нутгаараа баглуур, дэрс, бударгана зэрэг бутархаг ургамал, талархаг газраараа хиаг, таана, агь, хөмүүл ургана. **Ан амьтан.** Судалгааны талбайн орчимд чоно, үнэг, хярс, өмхий хүрэн зэрэг араатан, цагаан зээр, хар сүүлт зэрэг сүүн тэжээлтэн, хулгана, зурам, тарвага зэрэг мэрэгч амьтад амьдардаг. Нугас, галуу, хун г.м нүүдлийн шувуудаас гадна бүргэд, тас, шонхор, тагтаа, болжмор. Хараацай зэрэг шувууд амьдардаг.

Цахилгаан хангамж: Эрвэн хошууны овоо төмрийн хүрийн ордыг ашиглах уурхайн ашиглалтын жилүүдэд цахилгаан эрчим хүчний үүсгүүр нь Чойбалсан-Баруун-Уртын өндөр хүчдэлийн цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дизель станцын үр ашигтай хувилбар байх юм.

Хүн ам, эдийн засаг, зам харилцаа: Энэ нутагт Халх Монголчууд нутагшин амьдрах ба үндсэн эрхлэх аж ахуй нь мал аж ахуй болдог. Сүхбаатар сумын төвд сумын захиргаа, хүн эмнэлэг, холбоо, дунд сургууль, шатахуун түгээх станц, дэлгүүр, хилийн цэргийн отряд, Мобикомын станц, дизель станц, соёлын төв зэрэг соёл үйлчилгээний байгууллагууд ажилладаг. Одоогийн байдлаар судалгааны талбайн баруун хойно орших Тал булгийн нүүрсний уурхайд олборлолтын ажил явагдаж байна. Хүн амын ихэнх нь халх үндэстэн бөгөөд тэдгээр нь гол төлөв мал аж ахуй эрхлэхээс гадна сумын төвд төрд алба хаах эсвэл, хувийн хэвшлийн болон улсын үйлчилгээний газарт ажиллаж амьдардаг. Сүхбаатар сум нь аймгийн төв болон бусад сумуудтай утсан харилцаагаар болон түүнээс гадна Мобикомын сүлжээнд хамрагдсан тул холбоо харилцааны хувьд найдвартай. Сумын төв болон хөдөөгийн малчид сансрын антены тусламжтайгаар телевизийн үйлчилгээг авдаг бөгөөд тэдгээртэй шороон замаар холбогдоно.

Дэд бүтэц: Судалгааны талбай нь дэд бүтэц сайн хөгжсөн дүүрэгт байрлах ба уг талбай нь Улаанбаатар хотоос 650 км, Баруун-Урт хотоос 110 км, Сүхбаатар сумаас зүүн хойш 54 км-т байрлах ба хоорондоо шороон замаар холбогдоно. Мөн Тал булгийн нүүрсний уурхайгаас 120 км, Чойбалсан-Баруун-Уртын өндөр хүчдэлийн шугамаас 20 км, Чойбалсан хотын Баянтүмэнгийн төмөр замын өртөөнөөс 120 км зайд байрлаж байгаа нь дэд бүтцийн таатай орчинг бүрдүүлж байгаагийн дээр судалгааны талбайгаас хойш 30 орчим км зайтай Мянганы зам тавигдахаар төлөвлөгдөж байгаа нь тус ордын хувьд зам харилцаа, дэд бүтцийг хөгжүүлэх бүрэн боломжтойг харуулж байна. Дээрх сум, уурхайн төвүүд нь төвийн эрчим хүчний өндөр хүчдэлийн шугаманд холбогдсон байдаг.

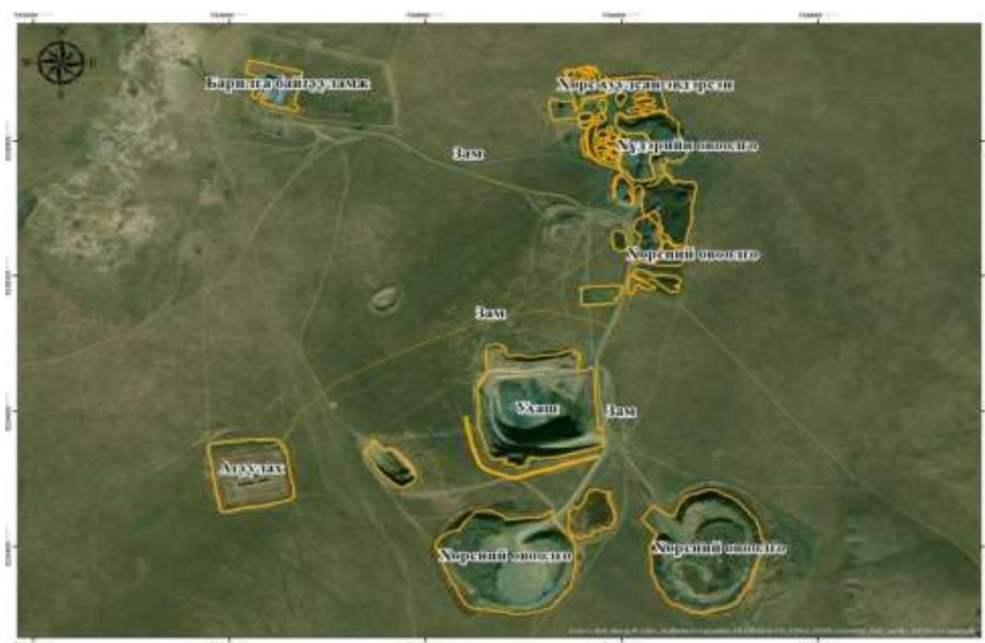
1.2. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Эрвэн хошууны овоо төмөр цайрын хүдрийн ордыг ашиглах төслийн баримт бичигт туссан гол зорилго, техник, технологи, эдийн засгийн хүчин чадал, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны хамрах хүрээ, онцлогийг дээр тодорхойлсон бөгөөд үүнд үндэслэн давхцуулан зураглах арга, Магадлан жагсаах аргыг ашиглан байгаль орчны шинжилгээ хийж, гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийн эх үүсвэрийг тодорхойлов. Эрвэн хошууны овоо төмрийн хүдрийн уурхай нь 2007-2010 онд уулын ажил явуулж 375.3 мян.тн, 2017-2018 онд 137.2 мян.тн хүдэр олборлосон үзүүлэлттэй байдаг. 2011-2017

онд хуурай баяжуулах үйлдвэрийн эвдрэл гэмтэл болон хөрөнгө оруулалт, бусад асуудлын улмаас уурхайн ажил түр зогссон. Олборлолтын явцад 2006 онд улсын нөөцөд бүртгүүлсэн нөөц батлагдахгүй, гүнрүүгээ явах тусам төмрийн хүдрийн гарц багасаж нөөцийн зөрүү улам ихсэж байсан бөгөөд 2018 оны эцсийн байдлаар нөөцийн үнэмшил 22 хувьтай болж буурсан байна. Иймд “Каскейд Майнинг” ХХК нь MV-012328 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд 2011-2012, 2018 онуудад нэмэлт хайгуулын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн ба энэхүү үр

дүнгээр тайланг боловсруулан Эрдэс Баялгийн Мэргэжлийн Зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулсан байна.

“Эрвэй хошууны овоо” төмөр- цайрын ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төслийн баримт бичигт туссан гол зорилго, техник, технологи, эдийн засгийн хүчин чадал, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны хамрах хүрээ, онцлогийг дээр тодорхойлсон бөгөөд үүнд үндэслэн давхцуулан зураглах арга, Магадлан жагсаах аргыг ашиглан байгаль орчны шинжилгээ хийж, гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийн эх үүсвэрийг тодорхойлов. Ил уурхайн оновчлолоор үүссэн хүрээнд 345.1 мян.тн хөрс хуулж, 126.8 мян.тн хүдэр олборлохоор байна. Иймд энэ хүрээнд олборлох, баяжуулах үйл ажиллагаанаас хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх нөлөөллийг тооцоолох, түүнээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах зөвлөмж боловсруулах нь энэхүү байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний зорилго юм. Дараах зурагт уурхайн төлөвлөлтийг хиймэл дагуулын зураг дээр тайлбарлан оруулав.

Зураг 4. Уурхайн объектуудыг харуулсан хиймэл дагуулын мэдээ

Өмнөх уул уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаа болон дэд бүтцээс нийт 32.6 га талбай өртсөн байна. Нэмэлт олборлолтын явцад уурхайд нийт 5.0 га талбайн газрын хэвлийд 58 м гүн, 220 м урт, 240 м өргөнтэй ухаш үүснэ. Төслийн үйл ажиллагаанаас үзүүлэх нөлөөллийн бүсийг урьдчилсан байдлаар тогтоохдоо БОНХСайдын А-117 тоот аргачлалд заасан нөлөөлөл буурах функцийг ашигласан болно. Нөлөөллийн эх үүсвэрүүдийн тэгш хэмт цэгээс хүчтэй нөлөөлөл 0-1100 м зайд, дунд зэргийн нөлөөлөл 1100-1250 м зайд, бага нөлөөлөл 1250-2650 м зайд тус тус үүсэх магадлалтай юм.

Зураг 5. Төслийн нөлөөллийн бүс

БОНХСайдын А-117 тоот аргачлалд заасан үзүүлэлтээр байгаль орчны шинжилгээ хийж үр дүнг дараах хүснэгтэнд үзүүлэв.

Байгаль орчны шинжилгээ

№	Байгаль орчны шинжилгээ хийх асуултууд	Тийм	Үгүй
1	Газрын гадаргын хэв шинжид гарах өөрчлөлт	+	
2	Газар ашиглалтын өөрчлөлт	+	
3	Төсөл хэрэгжүүлэх зориулалтаар усны нөөцийг ашиглах эсэх	+	
4	Гадаргын болон газрын доорх усны нөөцийн хомсдол үүсэх эсэх	+	
5	Үл нөхөн сэргэх болон байгалийн ховор нөөц, баялгийг ашиглах эсэх	+	
6	Тухайн төслийг хэрэгжүүлэх хүрээнд хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд хор хөнөөлтэй химийн бодис, материалыг ашиглах, хадгалах, тээвэрлэх, устгах үйл ажиллагаа явагдах эсэх	+	
7	Тухайн төслийг хэрэгжүүлэх хүрээнд хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд хор хөнөөлтэй химийн бодис, материалыг үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа явагдах эсэх		+
8	Төслийн барилга байгууламжийг барьж байгуулах, төсөл хэрэгжүүлэх болон хаалтын үе шатанд хатуу хог хаягдал гарах эсэх	+	
9	Төслийн барилга байгууламжийг барьж байгуулах, төсөл хэрэгжүүлэх болон хаалтын үе шатанд шингэн хаягдал /бохир ус/ гарах эсэх	+	

Орчны бохирдол			
10	Төсөл хэрэгжүүлэхтэй холбоотойгоор аливаа төрлийн бохирдуулагч болон аюултай, хортой бодис агаар мандалд ялгарах эсэх	+	
11	Дуу шуугианы нөлөө	+	
12	Чичиргээний нөлөө	+	
13	Дулааны нөлөө	+	
14	Цахилгаан соронзон долгионы нөлөө	+	
15	Цацрагийн нөлөө		+
16	Гадаргын болон газрын доорх усанд бохирдуулагч бодис нэвчих үед усны бохирдол үүсэх эсэх	+	
Эрсдэлийн үнэлгээ			
17	Хүний эрүүл мэнд, аюулгүй байдалд үүсэх эрсдэл	+	
18	Байгаль орчинд үүсэх эрсдэл	+	
Нийгэм-эдийн засаг			
19	Төслийн хэрэгжилттэй холбоотойгоор нийгэмд тодорхой өөрчлөлт гарах эсэх	+	
20	Хүн амын амьжиргааны түвшин өөрчлөгдөх	+	
21	Бизнесийн таатай орчин бүрэлдэх	+	
22	Орон нутгийн төсвийн орлого нэмэгдэх	+	
23	Шинээр ажлын байр бий болох	+	
24	Орон нутгийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх	+	
25	Хөдөлмөр эрхлэлтэд өөрчлөлт гарах	+	
26	Тухайн орон нутгийн оршин суугчдын зан үйл, шашин шүтлэг зэрэгт сөргөөр нөлөөлөх		+
27	Тухайн орон нутгийн оршин суугчдын дасан зохицсон амьдралын хэв маягт сөргөөр нөлөөлөх		+
28	Хөгжлийн хэтийн төлөвлөгөө, тухайн үед орон нутагт хэрэгжиж байгаа буюу хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж буй үйл ажиллагаатай холбоотойгоор үүсч болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, бусад хүчин зүйлс байгаа эсэх	+	
29	Байгаль орчны бохирдол, доройтол үүсгэж болзошгүй зам, тээврийн үйл ажиллагаа төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, түүний ойр орчимд явагдах эсэх	+	

1.3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ НӨЛӨӨЛӨЛ

Байгаль экосистемийн өөрчлөлт: Эрвэн хошууны төмрийн хүдрийн ил уурхайн хүрээнд нийт 63.4 мян.тн хүдэр олборлож, 127.8 мян.т хөрс хуулна. Хөрс хуулах, олборлолтын ажлын технологийн үндсэн процесс нь өрөмдлөг-тэсэлгээ, ухааж ачих, тээвэрлэх /дотоод болон гадаад/ гэсэн дэд процессуудаас бүрдэнэ. Иймд геологийн тогтцыг эвдэж өөрчлөх, газрын нөөц баялгийг ашиглах явцад бий болох ихэнх нөлөөлөл нь шууд нөлөөлөлд хамаарна. Тухайн орон нутгийн байгаль-экосистемийн бүрэлдэхүүн хэсэг болох геологийн тогтоц, хөрс, бэлчээрийн ургамалд шууд нөлөөлж буй бөгөөд эдгээр нь урт хугацааны хүчтэй нөлөөлөлд хамрагдах бөгөөд ихэнхдээ буцалтгүй шинжтэй байна. Түүнчлэн зэрлэг ан амьтад үргэн дайжих, тоос шороо дэгдэн бичил уур амьсгалын нөхцөл богино хугацаагаар бага зэрэг өөрчлөгдөж болох юм.

Байгалийн баялаг, нөөц ашиглалт: Уурхайн үндсэн зорилго нь байгалийн баялгийг ашиглахад чиглэсэн бөгөөд нөлөөлөл нь мөн шууд, буцалтгүй шинжтэй юм. Иймд Монгол улсын Газрын хэвлийн хууль, Ашигт малтмалын хууль, айгаль хамгаалах хуульд заасан арга хэмжээг

хэрэгжүүлэх, байгалийн баялгийг алдагдал хаягдалгүй бүрэн ашиглах, байгаль орчныг нөхөн сэргээх ажлыг жил бүр үйлдвэр санхүүгийн төлөвлөгөөндөө тусгаж хэрэгжүүлж байх үүрэг уг уурхайд ногдож байгаа юм.

Байгаль орчны чанарын өөрчлөлт: Төслийн үйл ажиллагааны үр дүнд уурхайн ашиглалтын давхаргад шатах тослох материал, тэсрэх бодисын хэрэглээтэй холбоотойгоор газрын доорх усны чанарт өөрчлөлт орох магадлалтай юм. Энэ нөлөөлөл нь урт хугацаанд /газрын доорх усанд нэвчсэн шатах тослох материалын задрал нарны энерги байхгүй учир удаан байна /буцалттай / хэдийн задрал удаан боловч тодорхой хугацааны дараа ус цэвэрших боломжтой /удаан хугацаанд шатах тослох материалаар бохирдсон уснаас мал, амьтан, хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөллийн үр дагавар нь дунд зэрэг учир эрчим нь дунд зэрэг байна. Тэсрэх бодисын ашиглалттай холбоотой хүний эрүүл мэндэд /тэсрэх бодистой харьцаж байгаа ажилчид/ сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх магадлалтай /эрсдэлийн үнэлгээний хэсгээс дэлгэрэнгүй үзнэ үү/. Байгалийн өнгө төрх, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палеонтологийн олдвор: Байгалийн тогтоц буюу газрын гадаргын хэлбэршилд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх бөгөөд энэ нөлөөлөл нь тусгай зөвшөөрлийн талбайтай харьцуулбал бага хэдийн ч байгалийн бус уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаанаас 5.0 га талбай ил уурхайн ухаш, 21.66 га талбай хөрсний овоолго, 2.9 га талбай технологийн зам, 3.04 га хүдрийн агуулах, бусад дэд бүтцийн объект зэрэг үүссэнээр тухайн нутгийн ландшафтын хүчтэй өөрчлөлтөд орсон байна.

Нийгэм, эдийн засаг:

Уг төсөл хэрэгжсэнээр ашигт малтмалыг олборлох үйл ажиллагаа нь улс орон нутгийн төсөвт тодорхой хэмжээний орлого оруулах, нийт 157 хүнийг ажлын байраар хангана, тэдний амьжиргаанд тус нэмэр болж буй сайн талтай юм. Ашиглалтын хугацаанд цалинд 1705.0 сая, жилд дунджаар 569.0 сая төгрөг тусгагдсан байна. Уурхайн ажилд чын сарын дундаж цалин 1.32 сая төгрөг байна. Ашиглалтын хугацаанд 3205.2 сая.төг улс орон нутгийн төсөвт оруулахаар байна. Эдгээр нь шууд бөгөөд богино хугацааны эерэг нөлөөлөлд хамаарна.

Төслийн байршил, шийдэлтэй холбоотой болзошгүй нөлөөлөл

Төслийн байршилтай холбоотой нөлөөлөл: Тус төмөр цайрын хүдрийн уурхай нь хуурай хээрийн экосистем бүхий нутагт байрлах тул төмрийн хүдэр олборлох технологийн бүхий л үе шатанд тоос шороо дэгдэхээс хамгаалах, олон салаа зам гаргах зэргээр хөрсний эвдрэлийг ихэсгэхээс болгоомжлох шаардлагатай болно. Ил уурхайн аргаар байгалийн эрдэс баялгийг олборлодог уурхайн хувьд онц аюултай хүчтэй салхи, уруйн үер (хүчтэй аадар борооны дараах) зэрэг аюулт үзэгдэлд нэрвэгдэж болох талтай.

Төслийн шийдэл, төлөвлөгөөтэй холбоотой байгаль орчны асуудал:

Эрвэн хошууны төмөр цайрын хүдрийн орд газрыг ашиглах ТЭЗҮ-ийг Монгол улсын Ашигт Малтмалын Газрын Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар баталгаажуулсан нь технологийн хувьд хамгийн оновчтой хувилбар гэж үзсэний баталгаа болох юм. “Ил уурхайн аюулгүй ажиллагааны нэгдсэн дүрэм”-д заагдсан хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны заалтуудыг хэрэгжүүлэх зорилгоор энэ чиглэлийн мэргэжилтэн авч ажиллуулан, улирал тутам ил уурхайд ажиллах ажилчдын дунд сургалт явуулж шалгалт авч байхаар ТЭЗҮ-д тусгасан байна. Мөн БОННУ-ний тайлангийн эрсдэлийн үнэлгээний хэсэгт тодорхойлсон аюул ослын үнэлгээний үр дүн, Монгол улсын хууль эрхзүйн баримт бичгийн заалт бүрийг хангаж ажиллах хэрэгтэй.

Барилга байгууламж барих, үйлдвэрийн аюулгүй ажиллагаатай холбогдож гарах байгаль орчны асуудал:

Тус уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаанд тэсрэх бодис, тээвэрлэлт, тээврийн хэрэгсэлд ШТМ ашиглана. Тэсрэх бодисын агуулахыг зөв газар, аюулгүй ажиллагааны заавар, дүрэм журмыг мөрдөөгүй тохиолдолд химийн бодис алдагдах магадлалтай, ШТМ-ын хувьд мөн адил юм. Тэсэлгээний материалын хадгалалт хамгаалалтад онцгой анхаарал тавих, түүнчлэн тэсэлгээ хийх, шатах тослох материалыг хадгалах, ашиглах явцад үйлдвэрлэлийн осол аваараас сэргийлэх, аюулгүй ажиллагааны дүрмийг баримталж байх шаардлагатай болно.

Мөн ахуйн хог хаягдлыг зөөх, далдлах, ариутгах зэрэг ажлыг тодорхой хуваарийн дагуу хийж, халдварт өвчин гарахаас урьдчилан сэргийлж байх нь зүйтэй юм. Уурхайн ухаш, хөрсний овоолго болон бусад барилга байгууламжийн шууд нөлөөлөлд 32.6 м2 талбайн хөрсөн бүрхэвч нөлөөлөлд өртөнө.

Төслийг ерөнхийд нь хянаж үзэх шалгуурууд:

ТЭЗҮ-д тусгаснаар хүдрийг ил аргаар, гадаад овоолго бүхий тээвэртэй ашиглалтын системээр олборлоно. Ил аргаар олборлох үед тэсэлгээ, ухаж ачих процесс, дотоод тээвэрлэлт зэргээс агаар орчинд тоосжилт үүсэх нөлөөлөл үзүүлэхээс гадна 32.6 га талбайн хөрс, ургамал шууд нөлөөлөлд өртөнө. Гадаад овоолгод хурдас чулуулаг овоолох үед болон салхины хурд ихтэй үед тоос агаарт дэгдэнэ. Мөн хөрсний овоолгод 21.66 га талбайн хөрс, ургамал нөмрөг өртөгдөнө. Төмрийн хүдэр баяжуулалтыг хуурай, нойтон соронзон баяжуулалтаар, цайрын хүдэр баяжуулалтыг флотацийн аргаар гүйцэтгэнэ. Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчин, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх боломжит нөлөөллийг тодорхойлохдоо магадлан жагсаах арга, давхцуулан зураглах арга зэргийг ашигласан бөгөөд давхцуулан зураглах аргыг математик загварын аргатай хам байдлаар ашиглан шууд болон шууд бус нөлөөлөлд өртөх байгалийн хам бүрдлийг тодорхойлов.

Эдгээр аргаар тодорхойлсон нөлөөллийг тоон хэлбэрт шилжүүлэхдээ Байгаль орчны засаглалыг бэхжүүлэх нь төслийн хүрээнд боловсруулсан аргачлалд заасан магадлан жагсаах аргын хувилбарыг нөлөөллийн эх үүсвэр, тэдгээрт өртөгдөх байгаль, нийгэм, эдийн засгийн хам бүрдлийг тодорхойлоход ашиглав.

Эрвэн хошууны овоо төмөр, цайрын хүдрийн ордыг ашиглах төслийн үйл ажиллагаанаас байгалийн хам бүрдэлд үзүүлэх нөлөөллийг эрэмбэлбэл жижиг хөхтөн амьтад, тэдгээрийн амьдрах орчин, хөрсөн бүрхэвч, ургамал нөмрөг, геоморфологийн хэлбэршил, агаарын чанар, усны нөөц, горим орж байна. Төслийн үйл ажиллагааг эрэмбэлвэл хамгийн их нөлөөлөл үзүүлэх хүчин зүйл нь олборлолтын үйл ажиллагаа, гадаад овоолго юм. Мөн дотоод замаар тээвэрлэлт хийх нь гол нөлөөлөл юм. Бусад хүчин зүйл нь уурхайн төлөвлөлт, удирдлага зохион байгуулалтыг холбогдох стандартын дагуу хийж гүйцэтгэх нөхцөлд хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх нөлөөлөл харьцангуй бага байх боломжтой юм.

1.4. ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ БУЮУ ТӨСЛИЙН ТОДОРХОЙГҮЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС ҮҮСЭХ БОЛЗОШГҮЙ НӨЛӨӨЛӨЛ

Эрсдэлийн дүн шинжилгээний матрицын үр дүнгээс төсөл хэрэгжих хугацаанд үүсэж болзошгүй эрсдэлүүд нь ихэвчлэн хүний буруутай үйл ажиллагаанаас үүсэх магадлалтай байна. Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл буюу газар хөдлөлт, үер, аянга цахилгаан, хог хаягдлаас үүдэлтэй эрсдэлээс нийгмийн эрүүл мэнд, байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэг болон төслийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөх өндөр байдаг.

Гал түймрийн аюул, байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл болон хүний санамсар болгоомжгүй үйл ажиллагаанаас үүдэлтэй нөлөөллөөр байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэгт учирч болох эрсдэл, химийн хортой болон аюултай бодис алдагдаж байгаль орчныг бохирдуулах, тэсэрч дэлбэрэхтэй холбоотой эрсдэл өндөр байна.

Иймд эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээний зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллах шаардлагатай.

Төслийн үйл ажиллагааг хэвийн байлгахад эрсдэлийг бууруулахад авах арга хэмжээг мөрдөж ажиллавал тус үйлдвэрээс байгаль орчин болон хүний эрүүл мэндэд учруулах нөлөө бага байна гэж үзэж байна.

1.5. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТАЙЛАНГИЙН ЗОРИЛГО

Тайлангийн зорилго нь төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэгт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, аливаа бохирдлын түвшинг хянах, ногоон байгууламжыг нэмэгдүүлэх, нөхөн сэргээлт хийх, дүйцүүлэн хамгааллын ажлыг гүйцэтгэх зэрэг ажлын дүнг нэгтгэж гарган тайлагнах юм.

Үүнд:

- ✓ Байгаль орчны бүх хууль, тогтоомжуудыг даган мөрдөх;
- ✓ Байгаль орчныг хамгаалах шилдэг аргуудыг үйл ажиллагаандаа бий болгох удирдлагын системийг хэрэгжүүлэх;
- ✓ Бүхий л үйл ажиллагаандаа "багасгах, дахин ашиглах, дахин боловсруулах" зарчмыг хэрэгжүүлэх;
- ✓ Ажилчиддаа байгаль орчноо хамгаалах хариуцлагыг нь ухамсарлуулан ойлгуулах, энэ тухай явуулах сургалтанд хамруулах;
- ✓ Байгаль орчныг хамгаалах үүргээ цаашид улам идэвхжүүлэх;
- ✓ Байгаль орчныг хамгаалах нь бидний үйл ажиллагааны чухал нэгэн хэсэг юм;
- ✓ Ашигт малтмал олборлогч аж ахуйн нэгжийн мөрдөх хууль, стандартыг хангуулах;
- ✓ Компанийн дотоод дүрэм, журам, горимд байгаль орчныг хамгаалах зорилгыг хэрэгжүүлэх заалтуудыг багтаах;
- ✓ Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний заалтуудыг шат дараатай хэрэгжүүлэх.

2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг ханган ажиллаа.

2. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2.1. Агаар орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах				
№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлтийн хувь
1	Уурхайн дотор талбайн зам арчилгаа усалгааг тогтмол хийх	-	Уулын ажлын өрнөл бага 1 автосатосваль, 1 экскаватороор 1 ээлжээр ажил явагдсан тул хөдөлгөөний эрчим бага байсан, бусад хуурай баяжуулах үйлдвэр орчмын зам талбайнуудад үүссэн сул шороо, туйранг хусах зэрэг арга хэмжээг авч ажиллаж байна.	100
2	Зам дээр тээвэр хийх машины хурдыг хязгаарлаж, хурдны хязгаарлалтыг анхааруулсан замын тэмдэг, тэмдэглэгээ байршуулна.	Дотоод төсөв	Уурхайн дотор замуудад хурдны хязгаарын тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулан хурдны хязгаарыг мөрдүүлэн ажиллаж байна.	100

2.2. Газрын хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах				
№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлтийн хувь
1	Төлөвлөгөөнд тусгаагүй газар талбайд нөлөөлөл учруулахгүй байхаар уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаагаа хянаж явуулах.	-	Уулын ажлын төлөвлөгөөний төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаа явуулсан бөгөөд шинээр эвдэгдсэн газар байхгүй.	100

2.3. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах				
№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлтийн хувь
1	Шимт хөрсний овоолгыг технологи, стандратын дагуу хадгалах	Дотоод төсөв	2024 оны уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн ажлын явцад шинээр тэлэлт хийх ажил хийгдээгүй тул шимт хөрсний овоолгод нэмэгдсэн хөрс байхгүй байгаа болно.	100
2	Үйлдвэр уурхайн Ашиглахгүй болсон шороон замыг хаах, нөхөн сэргээх.	Дотоод төсөв	Одоогийн байдлаар ашиглахгүй болсон шороон зам байхгүй байна.	100
НИЙТ		-		

2.4. Гадаргын болон газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах				
№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлтийн хувь
1	Уурхай, үйлдвэрийн усны хэрэглээнд хяналт тавьж сар бүр тоолуурын заалтыг актаар баталгаажуулан бүртгэх.	1,250,000	Уурхайн шүүрлийн ус соруулах насос шинээр авч Тоолуурын баталгаажилт хийлгэсэн бөгөөд сар бүрийн усны хэрэглээг хянан ажиллаж байна.	100
2	Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулах, гэрээ байгуулах	710,000	2024 оны ус ашиглах дүгнэлт гаргуулан гэрээ байгуулан ажиллаж байна	100
3	Хаягдал усны зөвшөөрөл авах		Хаягдал усны зөвшөөрөл авахаар Усны газарт хүсэлт гарган ажиллаж байна.	100
НИЙТ		1,960,000		

Тоолуурын баталгаажуулалт, суурилуулалт

Хүйтэн усны тоолуур суурилуулсан акт

Баруун-Урт хот 2024-07-22

"Каскейд Майнинг" ХХК-ны /Эрвэй хошууны овоо хүдрийн уурхай зориулалттай / хүсэлтээр 2024 оны 07-р сарын 22-ны өдөр Ф100 мм голчтой хүйтэн усны тоолуурыг шавхан зайлуулах насос шугам дээр суурилуулав.

Тоолуурын тодорхойлолт:

№	Тоолуурын загвар	Тоолуурын дугаар	Тоолуурын голч /mm/	Гэрчилгээний дугаар
1.	LXLC-100	2403003140	100	155841

Ф100 мм голчтой хүйтэн усны тоолууруудын лац бүрэн бүтэн /заалт-000002/ байв.
Лацны дугаар: /00002, 00014, 00071/

Усны тоолуурын баталгаат хугацаа: /2026-05-15/ хүртэл

Усны тоолуур суурилуулсан:

“ДӨРВӨЛЖ” ХХК-ны УСАЗ-ын инженер /Б.Буджав/

Усны тоолуур суурилуулахад байлцсан:

“Каскейд Майнинг” ХХК-ны
Уурхайн дарга /Х.Отгондаш/
Сүхбаатар сумын байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч /С.Ганбулган/

2.5. Ан амьтан болон Ургамалан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах				
№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Ажлын биелэлт / тайлбар/	Биелэлтийн хувь
1	Биотехникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх , өвс тэжээл байршуулах.	1,000,000	Дархан хан хайрханд 100 боодол өвс /ногоон тэжээл/ болон хужир мараа байршуулахаар Сүхбаатар сумын төвд бэлтгэж хадгалаад байна.	100
2	Сум орон нутгийн амьтан хамгаалах үйл ажиллагаанд оролцох, хамтран ажиллах	-	Сум орон нутгаас одоогийн байдлаар хүсэлт ирээгүй байна.	100

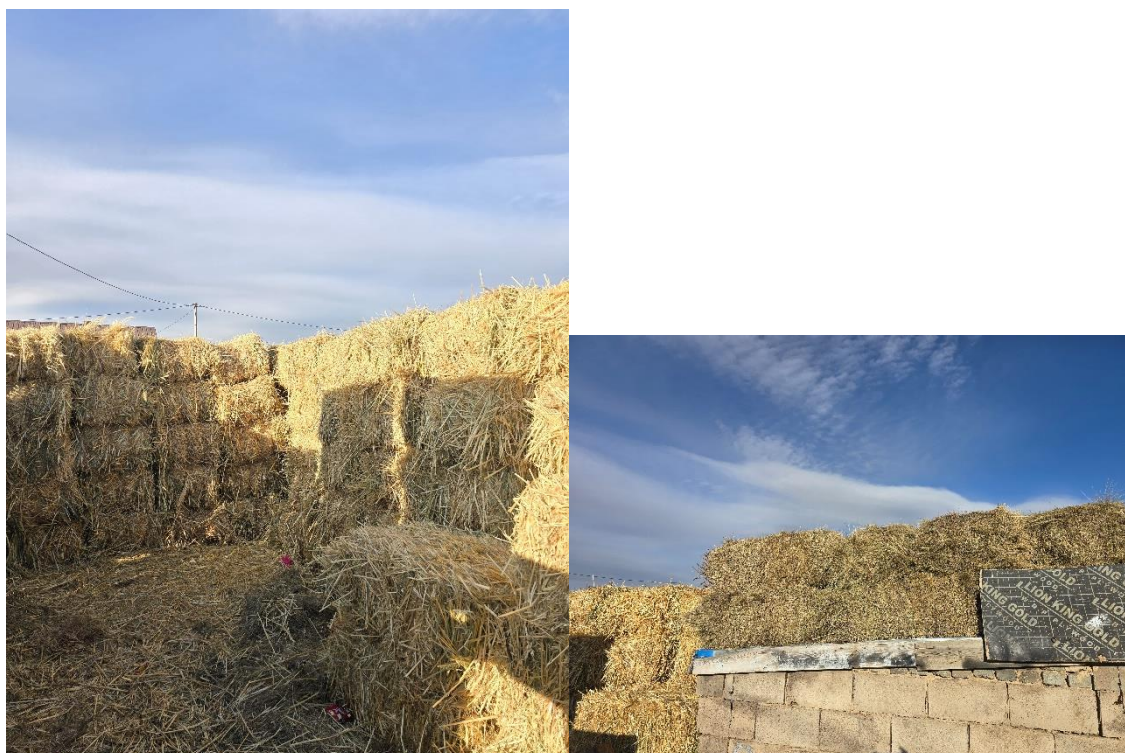
3	НИЙТ	1,000,000		
---	------	-----------	--	--

3. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Уул уурхайн эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал , Газрын хэвлийн тухай хууль, Нөхөн сэргээлт хийх журам зааварчилгааг мөрдлөг болгон ажиллаа.

Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний биелэлт					
Зорилт	Нөхөн сэргээх арга хэмжээ	Талбайн хэмжээ /га/	Зардал /мян.төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
Үйлдвэр, уурхайн үйл ажиллагаа, болон бусад нөлөөгөөр эвдэрсэн газарт тухай бүр нөхөн сэргээлт хийх.	Техникийн нөхөн сэргээлт	0.5	1,500,000	Хуурай баяжуулах үйлдвэрийн хүдрийн овоолгын талбайн ашиглахаа больсон хэсэгт 0,5 га газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн.	100
Нийт зардал			1,500,000		

Өвс /ногоон тэжээл хадгалсан байдал/

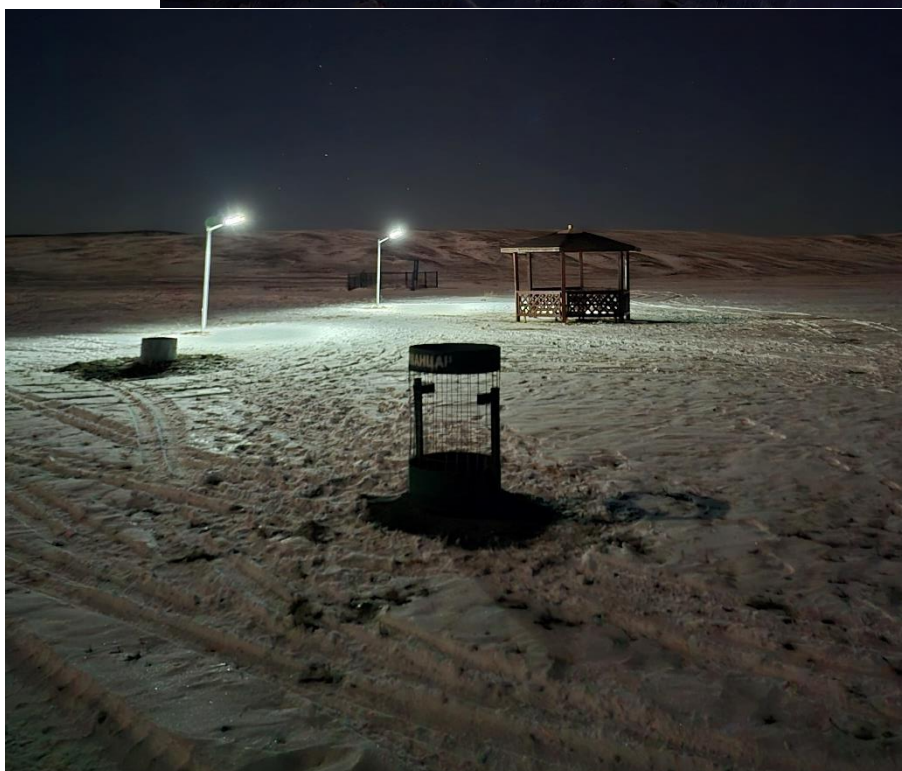
4. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ

Уул уурхайн үйл ажиллагааны дараа нөхөн сэргээлтийг маш сайн хийсэн ч нөлөөлөл ямар нэг хэлбэрээр үлддэг. Тэрхүү нөлөөллийг бууруулах олон арга байдгийн нэг нь дүйцүүлэн хамгаалах үйл ажиллагаа юм.

2024 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд Сүхбаатар аймгийн Сүхбаатар сумын нутагт орших Баянцагааны тал улсын тусгай хамгаалалттай байгалийн нөөц газарт 11-р сард отоглох цэг байгуулан орон нутгийн иргэнд хүлээлгэн өгч ажиллалаа.

Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний биелэлт						
№	Дүйцүүлэх хамгаалах зорилт	Авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Зарцуулсан төсөв	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Баянцагаан тал Улсын тусгай хамгаалалттай газар менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж хамтран ажиллах	Отоглох цэг байгуулах	Сүхбаатар сум	10,000,000	Сүүдрэвч, гадна нойл, автомашины зогсоол, хогийн сав, гал түлэх цэг, самбар зэргийг Баянцагааны тал улсын тусгай хамгаалалтын газрын Өлөнт гэх газар байршуулан орон нутгийн малчин өрхөд хүлээлгэн өглөө..	100
Нийт зардал				10,000,000		

5. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ

Төсөл хэрэгжих орчны оршин суугчдын газар эзэмших, ашиглах эрх хөндөгдөхгүй, одоогийн байгаа ахуй амьжиргаанд эдийн засгийн сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй тул нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох зайлшгүй зардал тооцох шаардлагагүй болно.

№	Ажлын зорилго	Гүйцэтгэх ажил	Хамрах хүрээ	Зардал /сая, төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Нөлөөллийн бүсийн айлд нүүлгэн шилжүүлэлт нөхөн олговор олгох.	Төлөвлөөгүй	-	-	-	-

6. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн үйл ажиллагааны явцад түүх соёлын өвийг хамгаалах зорилгоор дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- Соёлын өвийг хамгаалах, хадгалах Монгол улсын хууль эрхзүйн орчныг дагаж мөрдөх
- Лицензтэй талбайгаас түүх соёлын дурсгалт олдворуудыг археологийн судалгаагаар илрүүлсэн боловч олборлолтын үед газар дээр ямар нэг таних тэмдэггүй дурсгал илэрч болзошгүй тул төсөл хэрэгжүүлэх явцад түүх, соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл төсөл хэрэгжүүлэгч ажлаа зогсоож энэ тухай сум, дүүргийн Засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэнэ.
- Төслөөс шууд өртөж нөлөөлөгдөхөөргүй цэгүүдийг хамгаалах ажиллагаа, соёлын ба үнэт өв дурсгалтай газрыг хамгаалах төлөвлөгөө, хөтөлбөрийг боловсруулахдаа төв, орон нутгийн удирдах байгууллага, мэргэжилтнүүд, орон нутгийн олон нийтийн байгууллага, ШУА-ын Археологийн Хүрээлэн зэрэгтэй зөвлөлдөнө.

Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Зардал /мян,төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
Хэрэв уурхайн үйл ажиллагааны үед Археологийн болон палеонтологийн ховор түүхийн дурсгалт олдворууд гарч ирэхэд төрийн холбогдох байгууллагуудад заавал мэдэгдэх ёстой.	Сүхбаатар аймаг	-	2024 оны уулын ажлын явцад олдворууд илрээгүй	-

7. ОСОЛ ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Байгалийн аюул гамшгийн үед авах арга хэмжээний талаар мэдээлэл ажилчдад өгөх, урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж гаргах.	Дотоод зардал	байгалийн аюулын үед ашиглах Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулан мөрдөн ажиллаж байна.	100
2	Гамшигаас хамгаалах төлөвлөгөөг ОБГ-р батлуулж мөрдөх;	Дотоод зардал	Гал унтраах багаж болон бусад шаардлагатай хэрэгслүүдийг галын буланд байршуулан нийт ажилтнуудад сургалт мэдээллийг зохион байгуулан ажиллаж байна.	100
3	Гал түймэр гарахаас урьдчилан сэргийлэх, гал түймэр гарсан тохиолдолд түүнийг шуурхай унтраах багаж хэрэгслийн иж бүрдлийг бэлэн байлгах	Дотоод зардал	Гамшгаас хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусган ажиллаж байна.	100
4	Галын зоонуудад үзлэг хийж шаардлагатай бол сайжруулах арга хэмжээ авах	Дотоод зардал	Аваар устгах төлөвлөгөөг боловсруулан нийт ажилчидад танилцуулан ажиллаж байна.	100
5	Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах үйл ажиллагаатай холбоотой гарч болзошгүй ослын үед ажиллах, төлөвлөгөө боловсруулах заавар боловсруулж, мөрдөж ажиллах	Дотоод зардал	Анхны тусламжын хайрцагийг шаардлагатай газруудад байршуулан ажиллаж байна.	100
6	Асгарч гоожсон бодисуудын асгаралт, алдагдлыг зогсоох, зааврын дагуу саармагжуулах, цуглуулах, байгаль орчинд тархахаас сэргийлэх.	Дотоод зардал	Ажилтан бүр нэг бүрийн хамгаалах хэрэгслийг тогтмол хэрэглэж байна.	100
Нийт зардал		500,0000		

Химийн бодисын тусгай зөвшөөрөл

**ХИЙМЙН ХӨРТ БОЛОН АЖУУЛТАЙ БОЛСНЫГ ЭКСПОРТЛОХ,
ИМПОРТЛОХ, ХИМ ДАМУУЛАХ ТЭВЭЭРЭХ, ҮҮДЭВЭРЭХ,
АШИГЛАХ, ХУДАЛДАХ АЖУУН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ГУСТАЙ**

ЗӨВШӨӨРӨЛ

Огноо: 2022-02-23 Дугаар: нө01369 Улмаабаатар хот

Аж.хуви. нэгдлийн нэр: КАСКЕЙДМАНИНГ ГХӨ ХХК
 Аж.хуви. нэгдлийн үйлчилгээний дугаар: 9019025053
 Регистрийн дугаар: 5463590
 Хаяг: Чингэлтэй, 1-р хороо, Баруун салбаа гудамж, Газарч цогцолбор 501 тоот

Утас: 85044123

Дараах хиймнээр, ажлуултай болот
 Ашиглах

аж.хуви. үйлчилгээний эрхтэй густай
 хүртэл зүтгүүлнэ өдгөө.

Зөвшөөрөгчийг: 2022.02.23-2025.12.31

№	Болсон аяр	Тэмдэг	Огноо / хэм нэгж / хэм нэгж / хэм	Ашиглах	Утас / хэм нэгж / хэм нэгж / хэм	Хүснэгт
Мөхөөг	Огноо тэмдэг					
1	Зөвшөөрөгчийг	Сиргэр (S) oil- base	Oil-Base 7888-88-8			33 тн
2	Импортлох: Утас Газарч цогцолбор	касторол (Castorol) C-18-CCDHH-CH	141-00-0			1.2 тн
3	Импортлох: Утас Газарч цогцолбор	Nelson Butyl naphthate	C-18-CCDHH-CH	2538-78-8		3 тн
4	Ашиглах: дугаар Газарч цогцолбор	Антиоксидант (C-18-CCDHH-CH) C-18-CCDHH-CH	53278-61-1			1.2 тн
5	Тарвиал	Terpinol Oil	C-18-CCDHH-CH	90-55-5		1.2 тн
6						
7						
8						

Угсаа хэлээр нэвтрүүлэх болот:

Зөвшөөрөгчийг: Найралд оруул, ажил хэрэгсэлтэй
 Тогтмол нэвтрүүлнэ өдгөө

Э.БАТГАА /

Хиймн хэрэгсэлтэй болсон болон
 зохицуулалт, зохицуулалт

Ц.БАТГАА /

химийн ослоос урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөө

БАТЛАВ:
"КАСКРЭЙД МАЙНИНГ" ХХК-НИЙ
CASCAD MINE
ГҮҮНЦЛЭГХ ЗАХИРАЛ *[Signature]* МАЛТАНГЭРЭЛ

fmr
CASCADE MINING

ХИМИЙН ОСЛООС УРЬЧИЛАН СЭРГИЙГЭХ
ОСНЫ ҮГД АЖИЛЛАХ ТӨЛӨВ.19100

Боловсруулсан:	2022 оны 04 сар 20 өдөр
Тодотгоогч:	2022 оны сар өдөр
	2022 оны сар өдөр

ХЯНАСАГ
СҮХБААТАР АЙМГИЙН ОВЧ-ын ГҮҮНЦЛЭГХ АРИТГАН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН,
ГСХХ БАЙЦААГЧ АХМАД *[Stamp]* З.АЛТАНХҮҮЯ

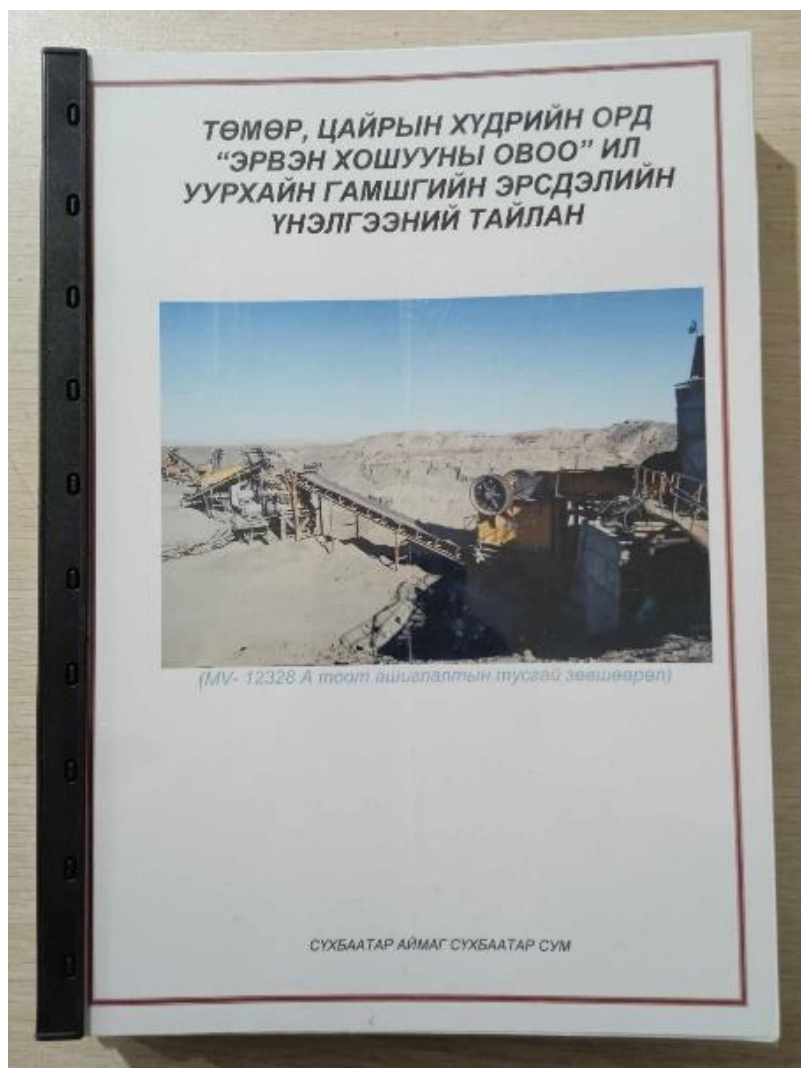
БОЛОВСРУУЛСАН
"КАСКРЭЙД МАЙНИНГ" ХХК-НИЙ
БРООКХИЙ ИНЖЕНЕР: *[Signature]* Х.ОТГОНДАП

УЛААНБААТАР ХОТ
2022 ОН

Галын аюулгүй байдлын дүгнэлт

[illegible]

Гамиггаас хамгаалах төлөвлөгөө, аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө, эрсдэлийн үнэлгээний тайлан

8. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Зардал	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Ахуйн хог хаягдал	Хог хаягдал ангилан ялгаж хаях зориулалттай хогийн савнуудыг тосгон, захиргаа, гал тогоо, зэрэг шаардлагатай газруудад байршуулах.	-	Шаардлагатай газруудад хог хаягдлын ангилан ялгатын савыг байршуулан ажиллаж байна.	100
2		Хуванцар сав, шил, лааз, дугуй, модны хаягдал, автомашины сэлбэг, төмрийн хаягдал, цаасны хаягдал гэх мэт дахин ашиглах, дахин боловсруулах боломжтой хаягдлуудыг нэг дор цуглуулж хуримтлуулах, боломжтой бол хоёрдогч түүхий эд авах цэгт тушаах	2,200,000	Сум орон нутагтай хог хаягдлын гэрээ байгуулан ажиллаж байна.	100
3	Үйлдвэрийн болон аюултай хог хаягдал	Үйл ажиллагаанаас гарсан ажилласан тос тосолгоо, шатах тослох материалыг тусгайлан битүүмжлэл сайтай саванд хуримтлуулан хаягдал тос боловсруулах үйлдвэртэй гэрээ байгуулан зайлуулах	-	Тос маслыг битүүмж сайтай саванд хадгалан баяжуулах үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн тосолгоонд эргүүлэн ашиглаж байна.	100
4		Аюултай хог хаягдал хадгалах цэг байгуулж, ахуйн аюултай хог хаягдлыг уурхайн талбайд битүүмжлэл сайтай хадгалах	Дотоод төсөв	Аюултай хог хаягдлын агуулахтай болж тусад нь хадгалаж байна	100
5		Баяжуулах үйлдвэрийн орчимд үүссэн төмрийн хаягдлыг төмөр авах цэгт тушаах	9,000,000	3 машин төмрийн хаягдлыг Төмөр хайлуулах үйлдвэрт нийлүүлсэн.	80
6	Нийт		11,200,000		

Хог хаягдал ангилан ялгалт, гэрээ

СҮХБААТАР АЙМГИЙН
СҮХБААТАР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ЗАХИРАМЖ

2023 оны 10 сарын 05 өдөр Дугаар 10/05 Хайлаастай

Хог хаягдлын цэг байгуулах тухай

Монгол улсын "Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай" хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.2, "Хог хаягдлын тухай" хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.4.1, "Химийн сорт болон аюултай хог хаягдлын тухай" 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх заалтыг үндслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1. Тус сумын 3 дүгээр багийн нутагт төмөрийн хүдэр олборлох үйл ажиллагаа явуулж байгаа "Каскейд Майнинг" ХХК-д хог хаягдал булшлах, устгах болон хадаглах цэгийн газрыг дараах ачиглаар 0,9 га газар олгосугай.
 - а. Ердийн болон хаягдал булшлах устгах цэг 0,65 га газар
 - б. Хуучин дугуйн болон булагд хог хаягдлыг хадаглах цэг 0,25 га газар
2. Хог хаягдлын хадаглалт, хамгаалалт болон хог хаягдлыг устгахдаа Монгол улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль тогтоомжууд, норм, стандартыг мөрдөж ажиллахыг "Каскейд Майнинг" ХХК-д зөвлөсүгэй.
3. Захирамжийн биелэлт: нд зохих хуулийн дагуу байнгын хяналт тавьж ажиллахыг Байгаль орчны улсын байцаагч /Д.Баттулга/-д үүрэг болгосугай.
4. Солбилзолыг хавсралтаар баталсугай.

ДАРГА Г.ХҮРЭЛСҮХ

БАТЛАВ:
СҮХБААТАР СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА

2023 оны 10 дугаар сарын 31 ний өдөр

**ХОГ ХАЯГДАЛ ХУРИМТЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ НИЙЛҮҮЛЭХ
АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ГЭРЭЭ**

Нэг талаас хог хаягдал тээвэрлэх, нийлүүлэх аж ахуйн нэгж байгууллагыг төлөөлж Каскейд Майнинг ХХК-ийн Ерөнхий инженер Х.Отгондаш, нөгөө талаас Сүхбаатар аймгийн Сүхбаатар сумын Байгаль Орчны Хяналтын Улсын Байцаагч С.Ганбуяан нар Хог хаягдлын тухай хуулийн 14, 18, 20-р зүйлүүд болон ИТХ-ын 2021 оны 12 сарын 18 өдрийн тогтоолыг үндслэн энэхүү гэрээг байгуулав.

Нэг. Гэрээний ерөнхий нөхцөл

- 1.1 Хог хаягдал цуглуулах, нийлүүлэх, тээвэрлэх, булах, устгах иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааг үнэлэх, санхүүжүүлэх журмыг хоёр тал мөрдөж ажиллана.
- 1.2 Хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, булах ажлыг стандарт шаардлагын дагуу чанартай гүйцэтгэх, сумын төв болон түүний орчмыг цэвэр байлгахад хоёр талын үүрэг чиглэнэ.
- 1.3 Энэхүү гэрээг 2023 оны 10 сарын 31-ээс эхлэн 2025 оны 10 сарын 31-ийг хүртэлх 2 жилийн хугацаанд дагаж мөрдөнө.
- 1.4 Гэрээний хугацаа дуусмагц гэрээг дүгнэнэ.

Хоёр. Хог хаягдлын төрөл

- 2.1 Уурхайн үйл ажиллагаанаас гарах ахуйн хог хаягдлыг ангилан ялгаж хуримтлуулах ба сум орон нутгийн заасан цэгт зөөвөрлөн нийлүүлнэ.
- 2.2 Уурхайн үйл ажиллагаанаас ахуйн хаягдлыг түр байгуулсан хуримтлуулах цэгт нийлүүлэн ажиллах ба үйл ажиллагааны дараа нөхөн сэргээлтийг зохих журмын дагуу ААНБ өөрсдөө хөрөнгө мөнгөөр бүрэн хийж гүйцэтгэнэ.

Гурав. Сумын хүлээх үүрэг

- 3.1 Сумын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөнд тусгагдсан сумын төвийн хог хаягдлыг төвлөрсөн цэг эсвэл хог хаягдал хадгалах түр цэгийн байршлыг тодорхойлох
- 3.2 Нийтийн эдэлбэр газрын хог хаягдлыг цэвэрлүүлэх
- 3.3 Нийтийн эдэлбэр газрын хог хаягдлыг цуглуулах тээвэрлэх, булах, устгах ажилд ААНБ-ын хог хаягдлын төлбөрийг зарцуулах эсвэл хог хаягдлыг цэгийг сайжруулах арга хэмжээг авах ажилд зориулах
- 3.4 Иргэд, аж ахуйн нэгжийн болон багуудын нутаг дэвсгэрт байгаа хог хаягдлыг цэвэрлүүлэх, ангилан ялгалтанд болон хог хаягдлын төлбөрийн барагдуулалтанд хяналт тавьж түүнийг бүрэн барагдуулахад багийн Засаг дарга, чиглэлийн хяналтын улсын байцаагч нарын ажлыг чиглүүлэх

**9. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН
БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

9. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт				
№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зардал /мян.төг/	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Тэрбум мод хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	16,000,000	Тэрбум мод хөдөлгөөний хүрээнд Сүхбаатар сумын Эрдэнэ талын мандал хоршоотой гэрээ байгуулан 1000 ш улиас, хайлаас, агч, хуш зэрэг мод тарихаар төлбөр тооцоог бүрэн хийж ажиллаж байна.	100
2	Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байх	5,000,000	Сум орон нутаг болон малчин өрхийн хүсэлтийн дагуу 3-р багын нутаг дэвсгэрт зудны үеэр үхсэн малын мэг зэм устгах ажилд техник хэрэгсэл хүн хүч гарган ажилласан.	100
6	Нийт	21,000,000		

Зураг № 16-17 Сэг зэмийн устгал

Зураг № 18-19 Тэрбум мод хөтөлбөр, тарилт хийсэн талбай

**10. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН
ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

№	Төлөвлөгдсөн тайлан	Тайлагнах хэлбэр	Тайлагнах зардал, төг	Биелэлт	Биелэлтийн хувь
1	Сум орон нутаг, багийн иргэдэд байгаль хамгаалах чиглэлээр хийгдэж буй ажлын тайлан, хэрэгжилтийг танилцуулах	Илтгэл хэлэлцүүлэг		Сумын байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, Засаг дарга болон Багын даргад танилцуулж ажилласан.	100
3	Төсөл хэрэгжиж буй нутаг дэвсгэрийн сум, багийн иргэдийн хуралд	тайлан	-	Уурхайн орчмын малчидад мэдээлэл өгч хамтран ажиллаж байна.	100
4	Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага	тайлан,	-	Тайланг Аймаг болон Сумын холбогдох газруудад танилцуулсан.	100
НИЙТ ЗАРДАЛ			-		

11. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Орчны хяналт шинжилгээний ажлын биелэлт						
№	Бүрэлдэхүүн	Хэмжилт хийсэн үзүүлэлтүүд	Дээж авсан цэгүүд	Төсөв /төг/	Хугацаа ба давтамж	Биелэлтийн хувь
1	Агаар	Хүхэрлэг хий, Азотын давхар исэл, Тоос pm-10, Тоосонцор pm-2.5,	Уурхайн хойд тал, А2 Крайер, А3 карьер,	100,000	Сүхбаатар УЦУОШТ-н байгаль орчны шинжилгээний лабораториор унд ахуйн хэрэглээний усанд гидрохимийн шинжилгээг итгэмжлэгдсэн лабораториор гүйцэтгүүлсэн. Шинжилгээгээр стандартаас хэт давсан үзүүлэлт ажиглагдаагүй байна.	100
		Дуу шуугиан хэмжээний хэмжилт хийх	Уурхайн тээврийн зам-1 цэг Ил уурхайн орчим-1цэг	100,000	Сүхбаатар УЦУОШТ-н байгаль орчны шинжилгээний лабораториор унд ахуйн хэрэглээний усанд гидрохимийн шинжилгээг итгэмжлэгдсэн лабораториор гүйцэтгүүлсэн. Шинжилгээгээр стандартаас хэт давсан үзүүлэлт ажиглагдаагүй байна.	
2	Ус	Химийн элемент	Кемпийн гүний худаг, гал тогооны цорго, малчны худаг, шүүрлийн ус	100,000	Сүхбаатар УЦУОШТ-н байгаль орчны шинжилгээний лабораториор унд ахуйн хэрэглээний усанд гидрохимийн шинжилгээг итгэмжлэгдсэн лабораториор гүйцэтгүүлсэн. Шинжилгээгээр стандартаас хэт давсан үзүүлэлт ажиглагдаагүй байна.	
3	Хөрс	Хүнд металл	Карьер урд тал, 0-20см, Атобол урд тал	70,000	Сүхбаатар УЦУОШТ-н байгаль орчны шинжилгээний лабораториор хөрсний хүнд металлын бохирдол тодорхойлох шинжилгээний сорьцыг итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн. Шинжилгээгээр стандартаас хэт давсан үзүүлэлт ажиглагдаагүй байна.	100
Нийт зардал				370,000		

Шинжилгээний дүгнэлтүүд

СУХБААТАР УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ
Сүхбаатар аймаг, Баруун-Урт сум 7-р баг
Утас: 70518201, 94771766
E-Mail: sb.taquur2020@gmail.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/код № 2024/11
Сорьц авсан газрын нэр хаяг, утас: Сүхбаатар аймаг, Сүхбаатар сум
Сорьц авсан газрын нэр хаяг, утас: "Каскейт Майнинг" ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: Лабораторийн эрхлэгч Н.Мөнхбаяр
Сорьц авсан хэмжээ, төрөл: Усны сорьц 1.5л-ээр 2ш
Сорьц авсан огноо: 2024.10.22
Шинжилгээний аргын стандарт: MNS
Лабораторид ирсэн: 2024.10.22
Шинжилгээ хийсэн огноо: 2024.10.23-28
Хуудасны тоо: 1/1

Үр дүн:

А/д	Сорьц авсан газар	РН	ЕС мг/л	Жингилдэх бодис	Ca	Mg	Хатуу- лаг	НСО ₃	Cl
1	Уданы ус	7.69	1188	10.1	22.0	1.10	81.01	4.78	6.12
2	Шүүрлийн ус	8.12	1208	43.2	48.7	2.43	87.2	7.17	9.6

А/д	Сорьц авсан газар	SO ₄	NO ₂	NO ₃	NH ₄	P	Fe	F	Пгн	Na+K	Зэрэглэл
1	Уданы ус	96.5	2.01	0.002	2.06	0.12	0.03	0.02	2.46	4	52.3
2	Шүүрлийн ус	392.5	8.17	0.002	0.24	0.36	0.04	0.31	1.25	7.2	88.3

Тайлбар: (хэсэгт) - хэсэгт тухай дэмжигч тодорхойлогчийг үзүүлэлт

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн техникч: *(signature)* М.Минхбаатар/ (нэр)
Хянан баталгаажуулсан лабораторийн эрхлэгч: *(signature)* Н.Мөнхбаяр/ (нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

СУХБААТАР УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ
Сүхбаатар аймаг, Баруун-Урт сум 7-р баг
Утас: 70518201, 94771766
E-Mail: sb.taquur2020@gmail.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/код № 2024/45
Сорьц авсан газрын нэр хаяг, утас: Сүхбаатар аймаг, Сүхбаатар сум
Сорьц авсан газрын нэр хаяг, утас: "Каскейт Майнинг" ХХК Эрмүүн худаг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: Н.Мөнхбаяр БОШЛ-ийн эрхлэгч
Сорьц авсан хэмжээ, төрөл: Агаар NO₂, SO₂
Сорьц авсан огноо: 2024.10.23
Шинжилгээний аргын стандарт: MNS
Лабораторид ирсэн: 2024.10.23
Шинжилгээ хийсэн огноо: 2024.10.28
Хуудасны тоо: 1/1

Үр дүн:

Шинжилгээний аргын стандарт	Сорьц авсан цэг	Үр дүн NO ₂ (мг/м³)	SO ₂ (мг/м³)	Хэмжилт хийсэн хугацаа
MNS4585:2016	A1 Бүтлүүр	0.023	0.011	20мин
	A2 Атмосфер урд тал	0.021	0.008	20мин
	A3 Кемп	0.019	0.004	20мин
Стандарт		0.200	0.450	

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн техникч: *(signature)* М.Минхбаатар/ (нэр)
Хянан баталгаажуулсан лабораторийн эрхлэгч: *(signature)* Н.Мөнхбаяр/ (нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

СУХБААТАР УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ
Сүхбаатар аймаг, Баруун-Урт сум 7-р баг
Утас: 70518201, 94771766
E-Mail: sb.taquur2020@gmail.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/код №2024/45
Сорьц авсан газрын нэр хаяг, утас: Сүхбаатар аймаг, Сүхбаатар сум
Сорьц авсан газрын нэр хаяг, утас: "Каскейт Майнинг" ХХК Эрмүүн худаг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: Н.Мөнхбаяр БОШЛ-ийн эрхлэгч
Сорьц авсан хэмжээ, төрөл: Агаар TSP
Сорьц авсан огноо: 2024.10.23
Шинжилгээний аргын стандарт: MNS4585:2016
Лабораторид ирсэн: 2024.10.23
Шинжилгээ хийсэн огноо: 2024.10.28
Хуудасны тоо: 1/1

Үр дүн:

Шинжилгээний аргын стандарт	Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр хэмжээ нэгж	Үр дүн TSP их утга (мг/м³)	TSP бага утга (мг/м³)	TSP дундаж утга (мг/м³)	Стандарт	Хэмжилт хийсэн хугацаа
MNS4585:2016	A1 Бүтлүүр	0.045	0.006	0.021	0.500	20мин
	A2 Атмосфер урд тал	0.030	0.004	0.013	0.500	20мин
	A3 Кемп	0.020	0.002	0.008	0.500	20мин

Хянан баталгаажуулсан лабораторийн эрхлэгч: *(signature)* Н.Мөнхбаяр/ (нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

**БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ЗАРДЛЫН
НЭГДСЭН ДҮН**

№	Байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээ	Нийт зардал /төг/
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний зардал	2,960,000
2	Нөхөн сэргээлт, ногоон байгууламжын зардал	1,500,000
3	Дүйцүүлэн хамгаалын арга хэмжээний зардал	10,000,000
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний зардал	-
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний зардал	-
6	Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний зардал	500,000
7	Хог хаягдлын менежментийн зардал	11,200,000
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зардал	370,000
9	Удирдлага зохион байгуулалтын зардал	21,000,000
10	Олон нийтэд тайлагнах ажлын зардал	-
	НИЙТ	47,530,000

Хавсралтууд

Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ

УБ-2		Монгол Улсын Засгийн газрын 2004 оны 20 дугаар тогтоолоор батлав.	
		МОНГОЛ УЛС УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ 000017204	
		2011.03.31 /Бүртгэсэн он, сар, өдөр/	
		9019058053 /Улсын бүртгэлийн дугаар/	
		5463599 /Регистрийн дугаар/	
Каскейдмайнинг		ХХК - Гадаадын хөрөнгө оруулалттай	
/Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр/			
Дүрэм /Үүсгэн байгуулах баримт бичиг/			
Тушаал	A-1479	2011.04.19	
/Иийдвэрийн нэр/	/дугаар/	он, сар, өдөр	
511000	Гадаад худалдаа		
/код/	/Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/		
132000	Ашигт малтмал ашиглах		
742500	Ашигт малтмалын хайгуул хийх		
/код/			
/Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/			
1	1	119.800,0	
хугацаа	/Гишүүдийн тоо/	/Өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр/	
Чингэлтэй, 1-р хороо, Баруун сэлбэ гудамж, Гандирс цогцолбор - 501 тоот, утас1:88644123, утас2:, факс:			
/хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг/			
Улсын бүртгэлийн эрөнхий газрын Хуулийн этгээдийн бүртгэлийн газар /Бүртгэсэн байгууллагын нэр/ УХА0463 2011 он 04 сар 28 өдөр			
Гэрчилгээг дахин олгосон: 2011 он 04 сар 28 өдөр			

Тусгай зөвшөөрөл

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГАЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар *MV-012328*

Ашигт малтмалын тухай Монгол улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Сүхбаатар аймаг /хот/-ийн
Сүхбаатар сум /дүүрэг/-ийн
Эрэл ханхуурийн овоо нэртэй газарт орших
77.75 гектар талбай бүхий уурхайн талбайд
хуульд заасан тохиолдлоор ийнхүү ашигт малтмал ашиглахыг
зөвшөөрч, улсын бүртгэлийн 9019058053 тоот гэрчилгээтэй
"Каскейд мийнинг" ХХК -д
энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 2037.01.10 дуустал
хугацаагаар олгох.

Тусгай зөвшөөрөл хавьчилгүй бол хүчингүй.

ДАРГА   Д. БАТХУЯГ

2011 оны 05 сарын 05 өдөр
Улаанбаатар хот

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР **УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ**
№ ЭУ 155841

.....-Д
 (хэрэглэгчийн нэр)
 ашиглаж байгаа **LXLC-100** загварын **100** м³/ц
 хэмжих хязгаартай, **100** мм-ийн голчтой № **2403003140** -ын
 халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № **018** лацаар битүүмжилж
 (доогуур зурах)
1026 оны **05** -р сарын **15** -ны өдөр хүртэл улсын
 баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.
 Шалгалтын дараах заалт: **000002** м³

Лабораторийн тэмдэг **1026** **05** -р сарын **15** -ны өдөр

Улсын шалгагчийн гарын үсэг, тэмдэг

Өглөөний мэнд! М.АЛТАНГЭРЭЛ

Хянах самбар

Миний хүсэлтүүд

Нэхэмжлэх

Хувийн мэдээлэл

Үйлчилгээ Төлөв сонгох Хүсэлтийн дугаар

Огноо Хайх Цэвэрлэх

Дугаар	Үйлчилгээний нэр	Төлөв	Огноо	Үйлдэл
E-2408-000126	Ус ашиглуулах дүгнэлт	Шийдвэрлэгдсэн	2024/08/22	Дэлгэрэнгүй >

< 1 > 10 / хуудас v

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЯАМ
ХЭРЛЭН ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ
ДАРГЫН ТУШААЛ

2024 оны 10 сарын 18 өдөр

Дугаар А/34

Хэрлэн сум

Зөвшөөрөл олгох тухай

Монгол Улсын Усны тухай хуулийн 2 дугаар бүлгийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.10 дахь заалт, 4 дүгээр бүлгийн 28 дугаар зүйлийн 28.6, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх хэсэг, Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын гаргасан 2024 оны 09 дүгээр сарын 19-ний өдрийн Е-2408-000126 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Сүхбаатар аймгийн Сүхбаатар сумын нутагт орших MV-012328 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй "Хошууны овоо төмөр" нэртэй цайрын ордын 2024 оны унд ахуй, баяжуулах үйлдвэрийн технологийн хэрэгцээнд шаардагдах $184,839.5\text{м}^3$ газрын доорх усыг 2024 оныг дуустал хугацаанд авч ашиглахыг "Каскейд майнинг" ХХК-д зөвшөөрсүгэй.

2. Ус ашиглагчтай гэрээ байгуулж, усны ашиглах боломжит нөөц, ус ашиглалтын байдалд байнгын хяналт тавьж ажиллахыг Газрын доорх усны нөөц, ашиглалт хариуцсан мэргэжилтэн (У.Жамбалдагва)-д үүрэг болгосугай.

3. Энэхүү зөвшөөрөлд тусгагдсан хэмжээнээс илүү ус ашигласан тохиолдолд Монгол улсын Засгийн газрын 2018 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 391 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөр тооцох журам"-ын дагуу нөхөн төлбөр тооцох тул ус ашиглах гэрээ, зөвшөөрөлд заасан усны нөөцийг ашиглахыг "Каскейд майнинг" ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал (М.Алтангэрэл)-д зөвлөсүгэй.

4. Усны тухай хуулийн 30 дугаар зүйл, 7 дугаар зүйлийн 7.5 дахь заалтын дагуу ус ашиглагчийн үүрэг, ус ашиглагчид тавигдах шаардлагыг ханган ажиллах, усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, ус ашиглалтын тайланг 2024 оны 12 дугаар сарын 05-ны дотор Сав газрын захиргаанд ирүүлж, ус ашиглах гэрээний биелэлтийг дүгнүүлэхийг "Каскейд майнинг" ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал (М.Алтангэрэл)-д даалгасугай.

ДАРГА

Б.НАНДИНЦЭЦЭГ

ХЭРЛЭН ГАРЫН САВ ЗАХИРГААНЫ ДАРГА Б.НАНДИНЦЭЦЭГ/ 2024 оны 10 дугаар сарын 18-ний өдөр	БАТЛАВ. "КАСКЕЙД МАЙНИНГ" ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ М.АЛТАНГЭРЭЛ/ УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ Дугаар 22	БАТЛАВ. ХХК-ИЙН Чингис хот
--	--	--

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 29.1-д заасны дагуу Усны газрын гаргасан 2024 оны 09 дүгээр сарын 19-ний өдрийн Е-2408-000126 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Хэрлэн голын сав газрын захиргааны олгосон 2024 оны 10 дугаар сарын 18-ны өдрийн 4/24 дугаартай ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:

Нэг талаас: Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Хэрлэн голын сав газрын захиргааны Газрын доорх усны нөөц, ашиглалт хариуцсан мэргэжилтэн Ундрал овогтой Жамбалдагва, Нөгөө талаас: Ус ашиглагчийг төлөөлж Улаанбаатар хот Сүхбаатар дүүрэг, Олимпийн гудамж, 9-р байр, 104 тоот, улсын бүртгэлийн дугаар 9019058053, регистрийн 5463599 дугаартай "Каскейд майнинг" ХХК-ийн ерөнхий инженер Х.Отгондаш нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс 12-р сарын 31-нийг хүртэлх хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: Сүхбаатар аймгийн Сүхбаатар сумын нутаг дахь MV-012328 тусгай зөвшөөрлийн дугаартай, 77,75 га "Эрвэн Хошууны овоо" нэртэй төмрийн хүдэр болон цайрын хүдрийг ил аргаар олборлон хуурай соронзон болон флотациар нунтаглан баяжуулах үйлдвэрийн технологийн болон хүн амын унд ахуйн хэрэгцээнд усны нөөцийг ашиглана.

2.2. Ашиглах усны хэмжээ: 184,839.5 м³/жил

2.2.1. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ 3,442.5 м³/жил

2.2.2. Уурхайд шүүрлээр орж ирэх усны хэмжээ 45,605.7 м³/жил

2.2.3. Хайгуулын өрөмдлөгт ашиглах усны хэмжээ 1,767.5 м³/жил

2.2.4. Хүдэр боловсруулахад ашиглах усны хэмжээ 125,023.8 м³/жил

2.2.5. Тэрбум мод хөдөлгөөний хүрээнд мод усалгаанд зарцуулах усны хэмжээ 9000.0 м³/жил

